

VERSCHIL IN OORDEEL OMTRENT DEN WATERDOOP, GEEN BELETSEL VOOR DE GEMEENSCHAP.

OF

Het bewijs geleverd dat het geoorloofd is met geloovigen, als geloovigen avondmaal te houden.

IN ANTWOORD OP EEN BOEK, GESCHREVEN DOOR DE BAPTISTEN, EN UITGEGEVEN DOOR T. PAUL EN W. KIFFIN, GETITELD: „EENIGE ERNSTIGE BEDENKINGEN TEGEN DAT GEDEELTE VAN BUNYAN'S GELOFSBELIJDENIS, DAT HANDELT OVER DE AVONDMAALSVIERING MET ONGEDOOPTE GELOOVIGEN.”

WAARIN HUNNE TEGENWERPINGEN EN ARGUMENTEN WEDERLEGD EN HET LEERSTUK VAN HET HEILIG AVONDMAAL BEVESTIGD EN VERDEDIGD WORDEN.

door JOHN BUNYAN.

„Zou de veelheid der woorden niet beantwoord worden? en zou een klapachtig man recht hebben? zouden uwe leugenen de lieden doen zwijgen? en zoudt gij spotten en niemand u beschamen?” —

JOB XI : 2, 3.

„Ik ben vreedzaam; maar als ik spreek, zijn zij aan den oorlog.” — Ps. CXX : 7.

Welwillende lezer!

Houdt u verzekerd dat ik over dit twistpunt geen pen op papier gezet zou hebben, als men ons maar met rust en vrede geladen had in onze christelijke broederschap. Maar daar men ons reeds sedert zestien jaar heeft aangevallen, en de baptisten, onze broeders, elke gelegenheid ten nutte maken om onze gemeente te verwoesten, louter omdat wij niet, zooals zij, alle eerst gedoopt zijn, kan en mocht ik het niet langer uitstellen eens een enkel woord tot onze verdediging te spreken tegen de valsche geruchten welke men tegen ons in omloop brengt. Dat ik de verordening van den waterdoop verguis of misken, of dat ik een enkel bewijs daartegen heb aangevoerd, is, hoewel zij het veinzen, ge-

heel en al bezijden de waarheid. Al hetgeen ik gezegd heb en nog zeg is dit, dat de gemeente van Christus geen recht en geen order heeft om dien christen van het avondmaal te weren, die naar het woord van God als een zichtbare geloovige openbaar wordt, dien christen, die overeenkomstig zijn licht, met God wandelt. Ik zal hier niet stilstaan bij de onaangename uitdrukkingen die mij door de broeders naar het hoofd geslingerd zijn, zooals bijv. dat ik een machivillist, een duivelsch, trotsch, onbeschaamd, laatdunkend mensch ben en dergelijke, noch wil ik zeggen zooals zij, de Heere schelde u; woorden die beter zijn om tot den duivel dan tot een broeder gericht te worden. Maar lezer, leest en vergelijkt; legt vooroordeel en vooringenomenheid terzijde en oordeelt. Hetgeen Kiffin gedaan heeft in de

zaak, vergeef ik hem gaarne en mijne liefde jegens hem is er niet te minder om, maar ik moet mijne beginselen handhaven, omdat zij vreedzaam, bijbelsch en nuttig zijn en wel zoodanigen die tot de stichting mijns broeders strekken en eenmaal in den grooten oordeelsdag, naar mijn beste weten, gerechtvaardigd zullen worden.

Ik heb u hier tevens aangeboden het gevoelen van den heer Henry Jesse in deze zaak, die ik in den weg der voorzienigheid ontmoette, toen

ik naar London ging om mijne copiën naar de pers te brengen; en dat het zijn gevoelen was, werd mij verzekerd, reeds vele jaren bij sommigen der Baptisten bekend, tot wien het gezonden werd, maar evenwel nooit beantwoord; en dit kan nog bevestigd worden indien het vereischt worde. Vaarwel.

De uwe in den dienst des Heeren, overeenkomstig mijn licht en kracht.

JOHN BUNYAN.

VERSCHIL VAN GEVOELEN OMTRENT DEN WATERDOOP, GEEN BELETSEL VOOR DE AVONDMAALSVIERING.

Mijnheer!

Uw schijnbaar ernstige bedenkingen tegen dat gedeelte mijner oprchte geloofsbelijdenis, hetwelk de redenen opnoemt, waarom ik vrijheid gevoel om avondmaal te houden en gemeenschap te oefenen met diegenen der geloovigen en getrouwen, die van mij verschillen omtrent den waterdoop heb ik gelezen en overwogen, in zoover mijn rang en bekwaamheden mij zulks toelieten. Maar daar uw antwoord, indien ik mij niet vergis, ver van een rondborstige repliek is, zoo heb ik het goedgedacht u niet alleen te wijzen op die onbeschaamdheden, die overal in uw boek verspreid liggen; maar u ook te zeggen dat naar mijne eenvoudige opvatting uw harde en kerkverontrustende beginselen niet geschikt zijn voor eenigen staat of toestand in de kerk.

Veroorloof mij echter de vrijheid, voor dat ik met den eigenlijken inhoud van uw boek aanvang, een weinig met u te spreken over uw voorafgaand woord daarvan, waarin twee mislagen uit uwe pen gevloeid zijn, die uw vermeenden ernst onwaardig zijn, omdat zij van liefde en nederigheid ontbloot zijn. In de eerste plaats keurt gij mijn persoon alle achting onwaardig, omdat ik van geringe afkomst ben, en brandmerkt mij als een persoon van zulk eene klas in de maatschappij, dien men niet behoeft te achten of te woord te staan. ¹⁾

¹⁾ Wie is er, die bij het lezen van dezen smaad over Bunyan's armoede en geringe afkomst niet getroffen wordt door de onnaspeurlijke wijsheid van den Almachtige De zaligheid der kerk vereischt, dat „God geopenbaard worde, in het vleesch.” Verschijnt Hij in Zijne hoerlijk-

Antw. Wat het is dat een mensch achting bij u doet verwerven weet ik niet, maar zeker is het, dat hij, die den arme veracht, zijn Maker onteert; nochtans „een arm mensch is beter dan een leugenaar.” Prachtige kleeding en den gouden ring of de personen die hen dragen te eeren, of partijdig te zijn in uw oordeel of achting ter wille of ter oorzaak van vleesch en bloed verkondigt u een overtreder der wet en niet zonder partijdigheid te zijn te midden van uw schijnbare heiligheid.

Wederom zegt gij, „ik zou mij volstrekt niet in den twist gemengd hebben, indien iemand anders er vermaak in geschept zou hebben, notitie van u te nemen.”

Antw. Welke noodzaak bestond er, om, voordat gij een eenigzinds redelijk tegenbewijs hadt ingebracht aldus mijn persoon, mijn gaven en genade, indien ik eenige heb, zoo smadelijk

heid? Eert Hij rijkdom en macht en wijsheid door in één van deze klassen af te dalen? Neen, het arme en het verachte in deze wereld heeft Hij uitverkoren. — „Is dit niet de zoon des timmermans?” „Hebben eenigen der Schriftgeleerden of Farizeën in Hem geloofd?” Ja met deze voorbeelden voor zich hebben zijne ambtsbroeders die aan zijne voeten zaten wanneer hij te Londen kwam en die naar zijn welsprekendheid luisterden, hem nu in hun heet dispuut beschimpt en bespot over zijne gevangenschap — zijne armoede — en zijn gemis aan boekengeleerdheid. Uit de gemeenschap van sommige voortreffelijke aardsche geloovigen verbannen, werd hij tot nauwere gemeenschap met zijn God gedreven, en de gevangenis werd een Bethel — niets minder dan het huis Gods, en de deur des hemels zelve en in eene heilige zalige zielsgesteldheid ademt hij vergevingsgezindheid: Wat Mijnheer Kiffin gedaan heeft vergeef ik hem gaarne en mijn liefde jegens hem is er niet te minder om! ¹⁾

onder uwe voeten te vertreden? Welke soort van u ben ik toch? en waarom is mijn rang in de maatschappij zoo laag dat de meest begenadigde en godvruchtigste onder u niet behoorlijk zou kunnen overwegen hetgeen ik gezegd heb? Was het niet de wijze der valsche apostelen van ouds om aldus te spreken? Een mensch te belasteren, opdat zijn leer veracht zou worden? „is deze niet de zoon des timmermans?” En, „zijn lichamelijke tegenwoordigheid is zwak en zijn spraak verachtelijk,” 1 Cor. X : 10. Dit placht niet in den mond der geloovigen te zijn, want zij wisten dat „de wind blaast, waarheen hij wil.” Joh. III : 8. Het is niet de hooge geboorte, wereldsche opvoeding of rijkdom, waarvoor zij, die naar orde streven in de dingen van het Koninkrijk van Christus, achting en eerbied moeten hebben, maar voor de uitverkiezende liefde, de genade en de wijsheid die van boven komt. Jak. III : 17. Behoef ik u eene les te geven? „Heeft God niet het dwaze — het zwakke — het lage en onedele der wereld, en hetgeen niet is, uitverkoren, opdat Hij, hetgeen iets is, te niet zou maken?” 1 Cor. I : 27, 28. Waarom veracht gij dan mijn rang en stand en waardigheid in de maatschappij?

Wat betreft mijne geloofsbelijdenis, welke gij ook heimelijk veracht, indien zij goed en bijbelsch is, waarom mag zij dan niet goedgekeurd worden? Indien ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade, maar indien wel, waarom slaat gij mij? Indien gij, en de broederen van uwe meening het betamelijk achtten om de wereld te laten zien wat gij geloofdet, opdat gij daardoor misschien de gevangenis zoudt kunnen ontgaan, waarom zou ik dan niet naar een meer dan elfjarige inkerking de wereld een blik doen slaan in mijn geloof en mijne levenswijze opdat wellicht daardoor verkeerde gedachten en valsche gevoelens over mij verminderd en weggenomen zouden worden. Maar gij veronderstelt dat ik het deed, omdat ik zoo gaarne in de wereld bekend wilde worden om mijn ZONDERLING geloof en levenswijze. Hoe zonderling mijn geloof en levenswijze is, moge u hiernamaals beter bekend worden. Maar dat ik het deed om eer en roem bij de menschen te verwerven, zooals uwe woorden schijnen uit te drukken, want zij komen voort uit een smalenden geest, dat zal u beter bekend worden in den dag der dagen, wanneer uw kwade verdenkingen van uwen broeder en mijne bedoelingen in het schrijven mijner boeken op de daken der huizen gepredikt zullen worden. Luk. XII : 1—4.

En zelfs nu, waar ik verder ga, wil ik u een weinigje geven van de reden, waarom ik dat deel er van uitgaf, waartegen gij u zoo heftig aankant. Het was ter oorzake van die gedurige aanvallen, die de strenge broederen van

uw gevoelen deden, niet alleen op deze vergadering om haar te verstoren, maar ook op vele andere om ons heen, of zij ons misschien uiteen zouden kunnen jagen, en discipelen van ons tot hunne volgelingen zouden kunnen maken. Aanvallen, zeg ik, die niet minder dan zestien of achttien jaar geduurd hebben. Ja, zij hebben zelfs mij aangevallen en mij trachten over te halen om de gemeenschap met mijne broederen te verbreken, hetgeen zij ook bij verscheidene anderen beproefd hebben of ook hun zaad der verdeeldheid wortel mocht schieten. Hun pogingen hebben ook niet volkomen gefaald, want zij hebben sommigen van ons afgescheurd, maar geene anderen dan over wien zij zich nu beginnen te schamen. Het oordeel van God is zoo op hunne plannen gevolgd, dat de lieden, die zij toen overhaalden, thans tot een stank en een verachting voor de kerk zijn. Ook waren deze geesten niet tevreden met het zaad der oneenigheid, dat zij onder ons strooiden, maar zij grepen ook anderen aan. Doch laat ons dit voorbijgaan. De smalende uitdrukkingen en de bittere woorden, waarvan zij zich bediend hebben om hun gedrag te verdedigen, zouden te groot en te veel zijn om ze hier in te laschen. En nu, mijnheer, om de broederen te bevestigen, de broederen onzer gemeente en om zulke wanordelijkheden onder anderen te voorkomen, dit was de oorzaak van mijn geschrijf. En mijne betrekking in het huis Gods in aanmerking genomen kon ik niets minder doen dan hen waarschuwen, „opdat een iegelijk mensch zijne ziel mocht verlossen.”

Gij vervolgt, zeggende: „Ik heb de vrijheid, zoowel als anderen, in wier handen uw geschrijf valt, om, hetgeen gij gezegd hebt, in de schaal der waarheid te wegen en, als het te licht bevonden wordt, het te verwerpen, hetzij het naar uw wensch zij of niet.”

Antw. Sta mij slechts toe, zonder met mij te spotten, de vrijheid, die gij wenscht te gebruiken, en God is mijn getuige, dat ik niets vuriger begeer dan mij naar Zijn woord te verdedigen, en schuld te belijden, waar ik dwaal. Aangaande uwe uitdrukking dat ik trotsch en heerschzuchtig ben, omdat ik zeg, dat zij „kinderen des vleeschs zijn, die de rust en de vrede der gemeenten trachten te verstoren, hoewel op betere voorwendsels dan water”; moet gij weten, dat ik nog van dat gevoelen ben en blijven zal, zoolang ik de vruchten zie, die daarop volgen, nl.: de breuk der liefde, waardoor de christenen van God worden afgetrokken en in zielverdervende twisten met elkander geraken.

Waar gij er behagen in scheidt mij ten laste te leggen dat ik raas, omdat ik die achttien misdaden ten laste leg van dezulken, die de christenen van de kerkelijke gemeenschap uit-

sluiten en hun hunne hemelsche voorrechten onthouden bij gemis van datgene, hetwelk echter nooit door God tot een muur des afscheids tusschen ons gemaakt was. Ik zeg, wanneer gij bewijzen kunt dat God den waterdoop tot dien muur gemaakt heeft, en dat de strekking van die achttien punten van beschuldiging geheel en al daarin alleen ligt, dan zou het nog tijd genoeg zijn om mijn taal voor onbarmhartig uit te krijten. Maar ik twijfel er aan, al ware dit toegestaan, of uw gezegde, DAT IK RAAS, in den dag des oordeels gerechtvaardigd zou worden.

Van mijn groote geschreeuw, zooals gij het noemt, over een inwijdingsverordening, zegt gij, zult gij geen notitie nemen.

Antw. 1. Ofschoon gij het niet doet, ik moet het wel doen. Want indien de doop het niet is, maar een andere, en indien de zichtbare geloovigen door die andere in de gemeenschap kunnen komen, en nergens verboden zijn zóó te doen, omdat zij meer licht in den waterdoop hebben, is het van gewicht om door mij overwogen te worden; en niet alleen door mij, maar ook door anderen die onbevooroordeeld zijn. 2. Hoe onkundig gij zijt van dezulken, die hem voor de inwijdingsverordening houden, weet ik niet, en ook niet, hoe lang gij van dat gevoelen geweest zijt. Dit weet ik echter, dat mannen van uwe eigene partij even ernstig en godvruchtig en mogelijk geleerder dan gij zelf dit hebben uitgesproken in minder dan deze twaalf maanden. De heer D. verzekerde het in mijn bijzijn op de vergadering in *Lothbury* en grondde zijne bewering op Rom. VI : 1, 2, hetgeen ook mijn zeer geachte vriend D'Anvers tweemaal op eene conferentie verzekerd heeft. 3. Maar wat hij ook zeggen moge, hetzij vóór of tegen, dit doet er niet toe; want waar gij aan den eenen kant ontkent, dat hij de inwijdingsverordening is, beschouwt gij hem aan den anderen kant als den muur, den slagboom, den grendel en de deur; zelfs als datgene, hetwelk scheiding moet maken tusschen rechtvaardigen en onrechtvaardigen, ja, gij stelt den doop zoo hoog, dat gij recht meent te hebben om de dierbaarste geloovigen van de tafel te weren, omdat zij het merk van den doop missen, terwijl elke nieuweling in den godsdienst door u in uw boezem wordt ontvangen en door u met achting en eerbied behandeld wordt, omdat hij, op welke gronden weet God, zich den waterdoop heeft laten welgevalen.

Het verblijdt mij, dat gij op pagina 4 met mij besluit wat de inwijdingsverordening is, doch veroorloof mij de vrijheid u op eene gevaarlijke uitdrukking te wijzen. Gij zegt: „het is de TOESTEMMING op alle mogelijke punten en NIETS anders dat hen tot lidmaten van bijzondere gemeenten maakt, en niet het geloof en de doop.”

Bij „en niets anders” hadt gij kunnen ophouden, gij behoeft niet inzonderheid het geloof te hebben verworpen, uw eerste dwaling was erg genoeg; wat, NIETS anders dan toestemming? Hoe, zelfs niet zooveel als eerbied voor de zaak of het doel? Zijn dan niet alle vergaderingen van struikroovers waarlijk samengestelde gemeenten van Christus, tenzij gij bewijzen kunt dat zij niet uit toestemming samenscholen? Hoe? toestemming en niets anders? maar waarom werpt GIJ het GELOOF uit? wel, omdat IK den doop uitwerp, en dus, omdat de doop uitgeworpen wordt, daarom moet het geloof ook uitgeworpen worden. Deze daad gelijkt veel op die van de overspelige vrouw, die voor Salomo stond om geoordeeld te worden, toen zij begeerde dat ook het kind van haar naasten gedood zou worden, omdat haar eigen kind dood was. 1 Kon. III : 26. Het geloof is zoowel in de gelofte als in de belijdenis van onmiddelijk en volstrekt aanbelang, zelfs in de daad der aanneming van dezen of genen lidmaat. Werpt het geloof uit en er bestaat geen zoodanig wezen als een christen, noch zichtbaar, noch onzichtbaar. Gij behoort niemand aan te nemen, dan na een behoorlijke overtuiging aan de gemeente dat gij eenen geloovigen aanneemt. Het geloof, hetzij het zaligmakend is of niet, is de groote beweegreden voor de gemeente om iemand aan te nemen. Wij nemen de menschen niet aan als menschen, maar de mensch onmiddelijk onder de veronderstelling: hij heeft geloof, *hij* is een christen. Toestemming, een bloote toestemming, zonder geloof, maakt niemand tot een lidmaat der gemeente Gods; anders zou eene gemeente nooit ophouden eene gemeente te zijn; wien zij ook in haar midden mocht opnemen. Ja, door deze bewering hebt gij erkend dat de kerk van Rome zelf tot op dezen dag goed en bijbelsch is, tenzij gij bewijzen kunt dat zij in de eerste tijden en ook nu nog hunne ongeloovige lidmaten aannemen zonder hunne eigene toestemming. De gemeente heeft geene vrijheid om menschen aan te nemen zonder op het geloof te letten; ja geloof en heiligmaking moeten de hoofdvereischen zijn, de grond, waarop, en de oorzaak, waarom gij hen aanneemt. De heiligmaking, niet die zich bepaalt tot bijzaken, maar die zich openbaart in den wandel als door God in het hart begonnen te zijn. Ik bid u daarom, brengt een volgende maal uw gedachten beter in woorden, opdat gij niet u zelven berispelijk maakt, waar gij mij bespot en verguist.

De teksten, waarover gij spreekt, bracht ik niet te berde om aan te toonen dat ongedoopte lieden avondmaal met de gemeente mogen houden, ofschoon ik ten volle overtuigd ben dat dit geoorloofd is; maar om te laten zien, dat een kennis van die personen, van hun geloof en godsvrucht in het algemeen eerst aan de gemeente

behoort te blijken, voordat zij zulke lieden naar recht in haar midden mag opnemen. Hand. IX : 26—31; 1 Cor. XVI : 10; 2 Cor. VIII : 23. Eene openbaarmaking van het geloof en de godsvrucht en een verklaring van bereidvaardigheid om zich aan de wetten en het bestuur van Christus in zijne gemeente te onderwerpen, is een voldoende reden om zoo iemand tot lidmaat der gemeente aan te nemen.

Maar gij vraagt, is de doop een van de wetten van Christus?

Antw. Het is niet een van die wetten, noch eenig deel er van, waardoor de gemeente als een gemeente hare gehoorzaamheid behoorde te toonen. Want al is het dat de doop door Christus onzen Heere aan de gemeente gegeven is, zoo heeft Hij hem thans nog niet gegeven om door middel daarvan aanbeden te worden. Toon mij wat voor een kerkverordening het is, en wanneer of waar de kerk als een kerk hem in toepassing moet brengen als een der wetten en inzettingen, die Hij aan Zijne Gemeente gegeven heeft om Hem daardoor hare gehoorzaamheid te toonen. Wederom dat de onderwerping aan den waterdoop een kenmerk of teeken is, dat ooit geëischt werd door een der eerste gemeenten, indien iemand in de gemeenschap wenschte opgenomen te worden; of dat de bediening van den doop zulke genade en heiligheid in den persoon legt die zich daaraan onderwerpt dat hij daardoor burgerrechten verkreeg in de gemeente; of dat de doop erkend werd als een bewijs daarvan. Ik lees dit nergens in den geheelen Bijbel.

Ik lees nergens, zooals ik u reeds vroeger gezegd heb dat de doop voor iemand anders een teeken is dan voor den persoon zelve, die gedoopt is. Col. II : 12; Rom. VI : 1—4; 1 Cor. XV : 29; Hand. II : 38; XXII : 16. De gemeente moet beteren waarborg hebben dan den doop, om te oordeelen over de geschiktheid eens menschen om als lidmaat der gemeente te worden aangenomen, en avondmaal te houden met de geloovigen. 1 Pet. III : 21.

Ik heb u gezegd, dat de doop u niet tot een lidmaat der gemeente maakt, en hij maakt u ook niet tot een zichtbaar geloovige; derhalve geeft hij u geen recht tot lidmaatschap. Waarom hebt gij deze punten niet beantwoord, maar hen ter zijde gelegd, met zooveel andere zaken, even alsof die u niet raakten. Integendeel hebt gij uw lezers trachten te vermaken met een opeenhooping van beleedigingen, die onwelkom moeten zijn in de ooren van rechtgeaarde geloovigen. Gij beschouwt de moreele wet niet als van Christus maar als van Mozes; niet als van den Zoon, maar van den dienstknecht, en gij zegt, dat Mozes heerlijker in mijne oogen is dan Christus, omdat ik pleit voor geloof en heiligmaking, over-

eenkomstig de geëvangeliiseerde zedelijke plichten (dit zijn mijne eigene woorden) waarnaar wij over de geschiktheid der lidmaten behooren te oordeelen.

Weet gij niet, mijnheer, dat er verschil gemaakt moet worden tusschen die regels die de hoofdvereischten der heiligmaking openbaren en die, welke in zichzelf niet zoodanigen zijn, en dat die van het geloof en de moreele wet de ééne is, en de doop, enz. de andere. Is niet de liefde jegens God de verfoeing der afgoden, laster te verdragen, onze ouders te eeren, geen moord te begaan, niet te stelen, geen valsche getuigenis te spreken, niet te begeeren, enz. Ik zeg, zijn deze niet de voorschriften van den Heere Jezus, omdat zij door Mozes overgeleverd werden? Of zijn deze van zoodanigen aard, dat men hen eerder mag overtreden dan uit gebrek aan licht den doop natelaten? Of eert hij Christus het meest, die, terwijl hij deze geboden overtreedt zich druk maakt met die, welke gij evangelische instellingen noemt; maakt zoo iemand zich het meest geschikt voor de gemeenschap der geloovigen? Behoef ik u te zeggen, dat het geloof in Jezus Christus met de tien geboden zoowel als den doop geboden van het evangelie zijn, en evan-zeer, indien niet meer geëerbiedigd moeten worden dan deze?

Is het noodig, dat ik u zeg, dat de doop niemand tot de gemeenschap toelaat noch hem daarin bewaart, indien hij een overtreder van het moreele voorschrift is; en dat een mensch die in Jezus Christus gelooft, en de koninklijke wet houdt, God meer verhoerlijkt en de christelijke kerk meer tot sieraad strekt dan hij, die meer dan tienduizend beeldsprakige wetten onderhoudt? Aangaande die geboden, die Gods ingestelde dienst in eene gemeente, als gemeente, betreffen, heb ik u gezegd, dat de doop niet één van hen is. en gij zijt er toe gekomen om dit met mij te belijden. De gemeente moet dus eerst op het geloof letten, en daarna op een goeden levenswandel overeenkomstig de tien geboden; en dan volgen die instellingen van onzen Heere Jezus die betrekking hebben op hare uitwendige orde en tucht, en dan handelt zij overeenkomstig hare roeping; zondigende, indien zij dit nalaat, of indien zij dit overdrijft. Maar waarom hebt gij die teksten, die ik tot overdenking van mijn bewijs had aangevoerd, niet wederlegd, nl: Rom. XIV : 17, 18; Deut. XXVII : 47; Jak. II : 8—12; 1 Cor. IX : 21; V : 9—11; Gal. VI : 15, 16; Phil. III : 1; Tit. I : 9, 11; Hand. XX : 28 : 32; Rom. XIII : 13; Jak. IV : 11; 1 Cor. V : 12. Handel billijk. Wederleg die teksten, en de bewijzen, die daarop gegrond zijn; en wanneer gij dit op eene christelijke wijze gedaan hebt, dan kunt gij mijne gevoelens té scherper veroordeelen.

Gij zegt, dat ik gezegd heb, dat niemand ooit den doop ontvangen heeft, zonder licht daarin te hebben.

Wat, indien ik dit gedaan had? (maar ik deed zulks niet) evenwel gij stemt hierin toe, en nu wil ik u een vraag doen, en bid u tevens om eerlijk te zijn in uw antwoord. Kan een mensch eene zichtbare geloovige zijn, zonder dat hij licht in den doop heeft? Kan hij een goed geweten hebben, zonder licht daarin? En aangezien die doop niet tot den dienst behoort, die Christus in Zijne Gemeente ingesteld heeft, om die als eene gemeente in toepassing te brengen, moet hij dan duister omtrent alle andere dingen betreffende den dienst des Heeren in Zijne Gemeente gehouden worden, totdat hij daarin licht ontvange?

Gij hebt reeds geantwoord, „dat zij schaamrood moesten worden, en berouw moeten hebben over die ongerechtigheid (hunne besprenkeling) VOORDAT zij bekend zijn met den vorm van het huis Gods, en zijne gestaltenis en zijne uitgangen en zijne ingangen.” Ezech. XLIII : 10, 11. Maar, mijnheer, waar hebt gij gelezen dat iemand uit gemis aan licht in den waterdoop of, omdat hij besprenkeld is in alle andere tempelordonnantiën onwetend gehouden moet worden tot hij daarover schaamrood worde en berouw daarover hebbe? Eilieve, brengt de teksten te voorschijn, want Ezechiël helpt u niets; hij spreekt slechts van den vorm van het huis en de uitgangen en ingangen daarvan. Wat de ingang betreft, hebt gij reeds erkend, dat de doop niet de inwijdingsordonnantie is. En wat betreft de dienst dien Christus heeft ingesteld in Zijne gemeente, als een gemeente, ik zeg, de doop is geen vorm daarvan, geen ordonnantie daarvan geen wet daarvan; want de doop is, wat de toepassing er van betreft, datgene, hetwelk buiten de kerk is, buiten het huis Gods. ¹⁾ Dan volgens uw eigen tekst mag iemand indien hij berouw heeft over zijnen doop in zijne jeugd in de gemeenschap opgenomen worden, zonder dat hij zich aan den doop onderwerpt; doch ik wil u niet te veel op de proef stellen.

Gij zegt verder, „Is het 't licht van een persoon, dat aanzijn geeft aan een instelling?”

Antw. Wie heeft gezegd van ja? Nochtans is het zijn geloof en licht in die zaak, dat hem bekwaam kan maken om het welbehaaglijk te doen.

Gij vraagt verder, „veronderstel eens, dat iemand klaagt over gemis aan licht in andere geboden?”

Antw. Indien het niet zoodanige geboden zijn,

¹⁾ „Buiten de kerk;” een *persoonlijke* gehoorzaamheid aan het Goddelijke bevel, die voorafgaat aan het binnenkomen in de gemeente: eerst bekeerd en daarna gedoopt; geen van beide zijn plichten, die door de gemeente, als zoodanig, maar die *individueel* vervuld moeten worden.

welker nalatigheid hem tot het lidmaatschap onbekwaam zouden maken, kan hij evenwel in de gemeenschap opgenomen worden.

„Maar wat, indien iemand geen licht in het avondmaal heeft?”

Antw. In dat geval valt er meer te zeggen dan in eenig ander; want dit is een gedeelte der eeredienst, dat Christus voor Zijne gemeente heeft ingesteld, om daarin als eene gemeente bezig te zijn; hun als zoodanig voorstellende in hunne gemeenschap met hun Hoofd, en met elkander als leden van Hem. „De drinkbeker der dankzegging, dien wij dankzeggende zegenen, is die niet eene gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet eene gemeenschap des lichaams van Christus? Want één brood is het, zoo zijn wij velen één lichaam, dewijl wij allen eens broods deelachtig zijn. 1 Cor. X : 16, 17. Dit is dus een plicht, die op de gemeente, als gemeente, rustende is, en ook op elk lid van dat lichaam als zoodanig; daarom zijn zij verplicht in dit geval ernstiger te handelen met de leden dan in dat, waarin zij niet zoo betrokken zijn, en waarmede zij als zoodanig niets te doen hebben. Niemand doopt krachtens zijn betrekking in de gemeente, en niemand wordt gedoopt krachtens zijn lidmaatschap daarin.

„Maar hoe, indien iemand licht ontbreekt omtrent zijn plicht jegens de armen?”

Antw. Indien dit zoo is, moet God het hem geven; ik bedoel, God moet hem zijn plicht leeren kennen als een lidmaat der gemeente. Maar nu wil ik vragen, maar hoe, indien hij, die een gulden kan geven, niets geeft? Ik veronderstel, dat alles, wat de gemeente in dit geval doen kan is zoo iemand te waarschuwen, te vermanen en hem op zijn plicht te wijzen; en indien hij evenwel zijn plicht blijft verwaarloozen hem er op te wijzen, dat hij „die spaarzaamlijk zaait, ook spaarzaamlijk zal maaien.” 2 Cor. IX : 6. Maar, een mensch hierom af te snijden, als gij stoutweg aanraadt, zou een bewijs zijn, ik denk zoo ten minste, dat die gemeente te voorbarig is met een zoo ernstige en gewichtige censure. Ik pleit hier niet voor de hardheid van het lot maar ik zoek uw hitte tot bedaren te brengen, en al werd er in toegestemd dat zoodanigen zulk een harde behandeling verdienen, dan moet ik u zeggen, dat dit niets te maken heeft met het punt in geschil. Nu, waar gij veronderstelt „dat een zedelijk kwaad slechts eene zonde tegen het schepsel is,” zijt gij te onbedachtzaam: het zedelijk kwaad, zooals gij het noemt, hetzij ge de eerste of tweede overtreding der tafel bedoelt, is allereerst en onmiddellijk eene zonde tegen God, en een onduldbardere, ja verdoemelijkere dan voor een mensch om uit gebrek aan licht den doop of het avondmaal na te laten.

Maar zegt gij, „wij hebben nu een voorspraak voor de zonde tegen God gevonden in de overtreding van eene ZIJNER heilige geboden.”

Antw. Alsof de moreele voorschriften niet de ZIJNE waren. Maar, mijnheer, voor wien heb ik gepleit, die de ordonnantiën Gods niet nakomt of dezelve verwaarloost? Wat ik zeg, is dit slechts, dat de menschen licht moeten hebben, dat zij het niet in onkunde of in donkerheid mogen doen, of gelijk de papisten in een blind geloof.

Maar ik zie, dat gij geen verschil stelt tusschen een persoonlijke overtreding der wet, en een nalaten van hetgeen twijfelachtig voor iemand is. Doch ik wil een geval vronderstellen: er is iemand, die gebrek aan licht heeft in den doop en evenwel wordt hij door zijn naasten daartoe gedrongen: hij zegt, dat hij niet inziet, dat het zijn plicht is zich te laten doopen; de andere zegt, dat hij zondigt, indien hij het zich niet laat doen: nu, aangezien, „al, wat niet uit het geloof is, zonde is”, Rom. XIV : 13; wat moet deze mensch nu doen? Indien gij zegt; laat hem de middelen gebruiken, ik zeg het ook. Maar hoe, indien hij na het gebruik daarvan evenwel in het donker daaromtrent blijft; wat zult gij hem nu aanraden? Indien gij zegt, dat hij wachten moet, spoort gij hem dan niet aan, zooals ik, om in de zonde te leven? Ja, en aangezien gij hem, uit gemis aan licht daarin, God niet in andere Zijner instellingen wil laten gehoorzamen; wat zegt gij dan anders, dan dit: Aangezien gij uit gemis aan licht den doop verwaarloost, zoo willen wij u, zoolang gij hierin voortgaat, ook tot een overtreder van al de andere geboden maken, al zij dat volkomen tegen uw licht in. En WAAR gij aldus geboden wordt te handelen, kunt gij mij laten zien, wanneer gij het leest.

En waar gij te kennen geeft, dat gij een van degenen zijt, die zeggen: „Die brieven werden aan bijzondere gemeenten geschreven en zijn dus volstrekt niet van toepassing op onze soort van gemeenschap.” En verder uitdrukkende, dat het mij moeielijk zal zijn te bewijzen, dat zij ook tot bijzondere geloovigen gericht waren.”

Antw. Ik wenschte wel, dat er niets moeielijker voor mij was om te doen dan dit. Maar wat zou toch de reden wel zijn, dat de schrijver en vele anderen die van zijn gevoelen zijn, er zoo sterk op staan om te bewijzen, dat al de brieven aan bijzondere gemeenten geschreven werden? Wel, omdat die leden, zooals zij denken, allen gedoopt waren, en zoo zouden dus de brieven, waaruit wij onze bewijzen halen voor de liefde en de eensgezindheid der geloovigen, alleen van toepassing zijn op haarzelve. ¹⁾

¹⁾ „Op haarzelve.” Op de bijzondere gemeenten alleen, aan wien zij geschreven werden. In tegenstelling met het woord: „al de schrift is van God ingegeven” — om nuttig te zijn voor den man Gods in iedere gemeente. 2 Tim. III : 16.

Maar, als dit waar is, dan is er inderdaad meer kracht in de deelneming aan den waterdoop, dan ik ooit gedroomd heb; want indien die de brieven en bijgevolg den geheelen Bijbel ontnemen zal aan allen die niet gedoopt zijn, dan zijn de andere gemeenten, en ook de bijzondere geloovigen in een zeer beklagenswaardigen toestand. Want gij vraagt mij, ernstig gemeend, „of er eenige ongedoopte lieden in deze brieven betrokken waren?” Maar waarom zouden zij ons de Heilige Schriften ontnemen? Inderdaad, opdat wij niet zouden hebben om ons gebruik te rechtvaardigen; want, indien de schriften alleen voor de gedoopte geloovigen zijn, dan behooren zij niet aan de overigen; en in der waarheid, als zij ons konden overtuigen om hun dit voordeel te geven, dan zou het er droevig met onze verdediging uitzien. Doch dan zou ik de zoodanigen vragen: „Is het Woord Gods van u uitgegaan? of is het tot u alleen gekomen?” 1 Cor. XIV : 36. Of Christus niet Zijn geheele Woord aan een iegelijk gegeven heeft, die gelooft, hetzij zij gedoopt zijn, of in, of buiten de kerkelijke gemeenschap zijn? Joh. XVII : 4, of, dat niet iedere geloovige eenigermate de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen heeft, welke zijn de schriften en hunne macht? Gave God, dat zij meer nederigheid geleerd hadden, dan aldus van alle andere te ontnemen, en op zich zelve toe te passen, en dat ter wille van hunne beschouwing eener bijzaak in den godsdienst, een zoo verheven en heerlijk voorrecht!

Maar wij willen een weinig gaan bewijzen: welke gemeente vindt deze schrijver in Rome op dien tijd, toen de brief aan de broeders daar gezonden werd, behalve die gemeente, die in Aquila's huis was, ofschoon er toen veel meer geloovigen in die stad waren? Rom. XVI : 5. Ja, de apostel sluit in den aanhef van zijn groet hen alleen als broeders in, zonder de geringste aanduiding dat zij daar in gemeenschap bijeenvergaderd waren: „allen, die te Rome zijt, geliefden Gods en geroepene heiligen! genade zij u”, enz. Rom. I : 7. Aan allen daar, aan allen in die stad, geliefden Gods, en die bekeerd zijn tot den Heere Jezus Christus. Eene gemeente was er in het huis van Aquila, en dat er buitendien nog veel meer geloovigen waren, blijkt duidelijk uit den tekst. Bovendien leveren mij de voorschriften, die hen in het veertiende en vijftiende hoofdstuk, omtrent het ontvangen van elkander gegeven worden, de duidelijkste bewijzen, dat zij nog niet in gemeenschap waren, maar op het punt stonden dit te doen, toen Paulus zijne brieven aan hen schreef.

De eerste brief, geschreven aan die van Corinthe, was ook geschreven aan allen, „die den naam van den Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaats.” 1 Cor. I : 2. Maar het zal eene

moeielijke taak voor onzen schrijver zijn, om te bewijzen, dat niemand in die dagen den naam van onzen Heiland aanriep, dan diegenen die eerst gedoopt waren. Ook de tweede brief was niet alleen aan de gemeente te Corinthe geschreven, maar ook „aan al de heiligen, die in geheel Achaje waren.” 2 Cor. I : 1. Bij de Galaten en de Thessaloniërs was zijne aanspraak alleen gericht tot de gemeenten aldaar; maar de drie voorgaande brieven luiden zoowel aan alle andere Heidenen, alsook die aan de Efezers, de Philippensen en de Colossensen, in dewelke de getrouwen en DE GELOOVIGEN in Christus Jezus begrepen waren, een iegelijk van hen. Bovendien, aan welke bijzondere gemeente werd de brief aan de Hebreëen geschreven? Of de brief van Jakobus? de beide brieven van Petrus en de eerste van Johannes? Ja, die van Johannes was aan sommigen geschreven, die in dien tijd buiten de gemeenschap waren, „opdat zij met ons gemeenschap zouden hebben.” Joh. I : 1—4, zoodat deze broeders niet al de Schriften moesten hebben. Wij hebben dus een gelijk voorrecht met al de geloovigen om de Schriften tot onze goddelijke stichting te gebruiken, en om ons daarmee te verdedigen tegen de aanvallen van diegenen, die ons willen uitwerpen. Doch laat ons voortgaan, en tot het volgende punt komen.

Gij maakt bedenkingen, omdat ik gezegd heb, „Indien de waterdoop (gelijk de bijzaken waarmede de gemeente van ouds verpest werd), de vrede verstoort, en het geweten der godvruchtigen kwetst, en hunne gemeenschap losmaakt en verbreekt, zoo moet hij, ofschoon hij eene ordonnantie zij, voor het tegenwoordige voorzigtiglijk vermeden worde.” Hiertegen (zooals ik gezegd heb) maakt gij bedenkingen, en zegt, „heb ik ooit gevonden, dat de doop een pest of eene plaag is voor de gemeenten? en heeft God ooit eene ordonnantie ingesteld om een pest en een plaag voor Zijn volk te worden?”

Ik antwoord: ik heb niet gezegd, dat God eene ordonnantie zendt tot zulke doeleinden, volstrekt niet; Gods ordonnantiën zijn zoodanigen niet in zichzelf, en ook niet als zij goed en voor het doel gebruikt worden, waartoe God hen heeft ingesteld. Evenwel zijn den doop en het avondmaal des Heeren, daar zij uit hunne plaats gewrikt zijn, tot een groote droefheid geworden voor de geloovigen, zoowel in deze als in andere tijden. Wat zegt gij wel van de breking des broods, hetwelk de duivel door misbruik tot een instrument gesteld heeft in de handen der papisten, om duizenden den marteldood te doen sterven? Wat zegt gij met betrekking tot Jan van Leiden? Welk werk heeft hij gedaan door de verordening van den waterdoop te misbruiken? En ik wenschte wel dat deze eeuw geen oorzaak gegeven had

door de kerkverscheurende geesten, waarvan sommigen bezeten zijn, om over deze zaak te klagen; die ook den waterdoop tot hun werktuig gehad hebben. Ja, gijzelf Mijnheer, voor zoover ik bemerken kan, indien gij de gelegenheid slechts krijgen kondt, onder voorwendsel van deze onschuldige ordonnantie, zooals gij haar noemt, er niet voor zou blijven staan, om in alle gemeenten door het geheele land, die niet met uw gevoelen overeenkomen, eene verwoesting aan te richten. Want gij hebt reeds den overmoed gehad om te beweren „dat allen, die gedoopte kinderen hebben schaamrood moeten worden, voordat zij den vorm van het huis hebben gekend.” En wat is dit anders dan eene bedreiging, dat gij, indien gij uw zin kondt krijgen, hen van hunne tegenwoordige kerkprivilegiën in eens berooven zou, en hen daarvan niet zou laten zien, totdat zij zich aan alle uwe eischen, inzonderheid aan die van den waterdoop, hadden onderworpen?

Aangaande de personen, van wien gij spreekt, „die de gemeenten in stukken gescheurd hebben door het prediken naar methode, leerstelling, rede en gebruik, antichristelijk te noemen.” Of, omdat zij geene andere bedieningen naar hunne inbeeldingen konden zien volbrengen „de onvoorzichtigheid van zoodanigen en van uzelf is hartverscheurend geweest voor menige begenadigde ziel, een groote oorzaak tot struikelen voor de zwakken en tot een oneer voor de wegen des Heeren.” Opdat zulke onvoorzichtigheden gemeden zouden worden, heb ik u tot bewijs verwezen, naar hetgeen naderhand zou worden aangeboden, maar hierop zijt gij tegen mij uitgevaren en laat de zaak rusten.

En nu lezer, ofschoon deze schrijver op deze wijze bedenkingen gemaakt heeft tegen eenige gedeelten in dit mijn eerste argument, om gemeenschap te houden met ongedoopte personen, zoo gaat hij nochtans de hoofdzaak van mijn argument stilzwijgend voorbij als eene zaak die geen antwoord waardig is, of omdat hij het vergeten heeft, of omdat hij zichzelf bewust was, dat hij niet wist hoe het aantevangen. Ik wil dit echter niet beoordeelen.

1. Ik heb bewezen, dat de doop niet de inwijdings ordonnantie is. 2. Dat, al ware het zoo, het geval toch zou kunnen zijn, dat lidmaten zonder hem zouden kunnen aangenomen worden. 3. Dat de doop niemand tot een zichtbare geloovige maakt, noch eenig recht geeft op de gemeenschap der geloovigen in de gemeente. 4. Dat het geloof en een levenswandel overeenkomstig de wet der tien geboden de hoofdzaak en het degelijkste bewijs moet zijn voor de ware gemeenten, om geloovigen in de gemeenschap aan te nemen. ¹⁾ 5. Dat de besnijdenis des vleesches,

¹⁾ Bij deze tien geboden moet nog gevoegd het nieuwe gebod van den Zaligmaker „dat gij elkander liefhebt,”